

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Aleny Šiškovéj, v trestnej veci obvineného **P. M. a spol., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu** podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/, písm. j/ Trestného zákona, vedená na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 7 Tk/3/2015, na neverejnom zasadnutí konanom 10. februára 2016 v Bratislave o návrhu obvineného A. V. na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec obvineného A. V., vedená na Okresného súde Trnava pod sp. zn. 7 Tk/3/2015 , sa tomuto súdu **n e o d n í m a** .

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava podal 14. apríla 2015 na Okresný súd Trnava na obvinených P. M., A. V., Z. Š. a M. M. obžalobu pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j/, písm. i/ Trestného zákona.

Uznesením Okresného súde Trnava z 12. mája 2015, sp. zn. 7 Tk/3/2015, v spojení s uznesením Krajského súde v Trnave z 21. mája 2015, sp. zn. 6 Tos/72/2015, súd rozhodol po podaní obžaloby, že obvinení sa aj naďalej ponechávajú vo väzbe a ich väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Uznesením Okresného súde Trnava z 3. augusta 2015, sp. zn. 7 Tk/3/2015, v spojení s uznesením Krajského súde v Trnave z 27. augusta 2015, sp. zn. 5Tos/52/2015, bola zamietnutá žiadosť obvinených P. M. a A. V. o prepustenie z väzby na slobodu a tiež nebolo

prijaté nahradenie dôvodov väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka ani prijatím písomného sľubu a taktiež súd neprijal nahradenie väzby ponúknutou peňažnou zárukou.

Podaním z 18. augusta 2015 obvinený A. V.. podal trestné oznámenie na prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava Mgr. Mareka Marcinkecha.

Podanie trestného oznámenia posúdil generálny prokurátor Slovenskej republiky ako súčasť jeho obrany a postúpil podanie Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie (č.l. 2614)

Obvinený A. V.. listom z 31. augusta 2015 (č.l. 2621) požiadal okresný súd o ustanovenie obhajcu ex offo. Opatrením Okresného súdu Trnava z 9. septembra 2015 súd obvinenému ustanovil obhajkyňu JUDr. A. V. (č.l. 2642).

Obvinený A. V.. predložil okresnému súdu 29. septembra 2015 plnomocenstvo pre advokátku JUDr. E. K. na zastupovanie v trestnom konaní (č.l. 2664).

Predseda senátu Okresného súdu Trnava 23. októbra 2015 v predmetnej trestnej veci **vzniesol námietku zaujatosti podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku** z dôvodu, že obhajkyňa obvinených je jeho manželka. Krajský súd Trnava uznesením z 3. novembra 2015, sp. zn. 3Nto/31/2015, rozhodol, že JUDr. Rastislav Kresl **je vylúčený** z prejednávania trestnej veci proti obvinenému P. M. a spol. vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 7Tk/3/2015.

Z potvrdenia okresného súdu na č.l. 2683 vyplýva, že predmetná trestná vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi prom. práv. Mariánovi Kusému.

Ďalším uznesením Okresného súdu Trnava z 24. novembra 2015 bolo rozhodnuté o zamietnutí žiadosti obvineného A. V. a spol. o prepustenie z väzby na slobodu, o neprijatí sľubu obvinených a o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Krajský súd v Trnave uznesením z 29.decembra 2015 sp. zn. 5 Tos/97/2015 podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosti obvinených P. M., A. V. a Z. Š. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Obvinený A. V.. podal dňa 4. januára 2016 (doručené Okresnému súdu Trnava 7. januára 2016) **žiadost' o odňatie veci Okresnému súdu Trnava** a prikázanie inému okresnému súdu, ktorý nesídlí v Trnavskom kraji.

Svoju žiadost' odôvodnil tým, že on a spoluobvinená Z. Š. boli hrubým a závažným spôsobom ovplyvňovaní a navádzaní na trestný čin krivej výpovede. Zo strany ich zvolenej advokátky JUDr. E. K. (manželka sudcu Okresného súdu Trnava JUDr. Rastislava Kresla) boli okradnutí o finančné prostriedky. Obaja obvinení podali na advokátku trestné oznámenia. Za to im bolo vyhrázané manželom obhajkyne, ktorý má silné väzby na Okresnom a Krajskom súde v Trnave, z čoho majú obvinení strach a obavu o svoj život a slobodu. O všetkom, čoho sa dopustili JUDr. K. a jej manžel informovali Ministerstvo spravodlivosti, Advokátsku komoru a predsedu súdu. JUDr. E. K. povedala, že im sudca Kusý pri osobnom stretnutí povedal, že ich nemohol prepustiť z väzby, lebo je pred voľbami a že krajský súd zakázal okresnému súdu prepúšťať z väzby, aby nebola zlá verejná mienka. JUDr. Rastislav Kresl povedal svojej žene, že určite budú z väzby prepustení, lebo sú vo väzbe nezákonne, pretože on urobil veľkú chybu, že do troch mesiacov od podania obžaloby neurčil hlavné pojednávanie, a tým zo strany súdu vznikol veľký priet'ah. Poukázal aj na to, že od začiatku vyšetrovania ho vyšetrovatelia a operatíva NAKY ovplyvňovali, aby zmenil výpoveď. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, aby boli zachované práva obvinených ako aj právo na spravodlivý proces, je potrebné, aby sa predmetná vec odňala Okresnému súdu Trnava a prikázala inému okresnému súdu mimo Trnavského kraja.

Okresný súd Trnava predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spis na rozhodnutie o odňatí veci s poukazom na žiadost' obžalovaného na č.l. 2756- 2758.

Najvyšší súd Slovenskej republiky 26. januára 2016 spis vrátil ako predčasne predložený, nakoľko chýbali vyjadrenia všetkých sudcov Okresného súdu Trnava, či sa cítia byť v posudzovanej veci zaujatí.

Dňa 3.februára 2016 bol spis Okresným súdom Trnava opätovne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o odňatí a prikázaní veci. Súčasťou spisu sú aj vyjadrenia sudcov Okresného súdu Trnava k námietke zaujatosti (č.l. 2767- 2768). Všetci sudcovia okrem dvoch vyslovili svoju nezaujatosť. Prom. práv. Marián Kusý sa vyjadril, že vo veci sa cíti byť zaujatý. Obvinený A. V.. vo svojich písomných podaniach

napádal JUDr. Kresla, ktorý je jeho dobrým priateľom, s ktorým sa stretáva aj mimo pracoviska. Obvinený napáda aj ďalších sudcov trestného úseku, keď vo svojich podaniach urážlivo uvádza, že všetci sudcovia trestného úseku rozhodujú nezákonne. Podobne sa vyjadrila aj JUDr. Katarína Batisová.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd preskúmal spis vzťahujúci sa na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že **nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obvineného A. V. Okresnému súdu Trnava.**

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Z dikcie vyššie citovaného ustanovenia § 23 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyplýva, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého stupňa je prípustné len za podmienok, že existujú pre to dôležité dôvody.

Za dôležité dôvody je potrebné považovať také okolnosti, ktoré umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie účelu trestného konania iným súdom ako súdom miestne príslušným. Dôležitými dôvodmi sú okolnosti, ktoré zabezpečia zistenie skutkového stavu veci, dodržanie zásady ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na obvineného i na ostatných občanov a zabezpečia najmä dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu.

Z článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Pre zmenu príslušnosti súdu určenej zákonom, a teda pre rozhodnutie o odňatí veci a jej prikázaní inému súdu toho istého druhu a stupňa musia existovať závažné „**dôležité dôvody**“, ktoré sú zrovnateľné s ústavnou zásadou príslušnosti súdu v zmysle jej článku 48 ods. 1. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, nemožno vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti prípadu, ktoré prichádzajú do úvahy. Súd musí posudzovať, či návrh strany

na delegáciu obsahuje dôležitý dôvod v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku a či nie je len účelovým krokom smerujúcim k predĺženiu konania. Z obsahu predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomer k prejednávanej veci môže spočívať v tom, že samotná úradná osoba vystupuje ako poškodený trestným činom, alebo je svedkom spáchaného činu.

Pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo inému orgánu činnému v trestnom konaní spočíva v tom, že úradná osoba je blízkou osobou alebo v blízkom priateľskom, či nepriateľskom vzťahu k uvedeným osobám.

Dôvody na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú v § 31 ods. 1 Trestného poriadku taxatívne vymenované, preto ich nemožno rozširovať. Účelom tohto ustanovenia je upevniť dôveru strán konania aj verejnosti k nestrannosti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na spravodlivé súdne konanie. Neoddeliteľnou súčasťou tohto práva je aj právo na nestranný súd, ktorý však nie je Dohovorom definovaný. Obsah tohto práva vyplýva predovšetkým z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosť). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Pri aplikácii tohto prístupu potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu

(konkrétne, t.j. hodnotí sa subjektívny pocit samotného sudcu, či sa cíti, alebo necíti byť zaujatý) a nestrannosť objektívnu alebo štruktúrálnu (abstraktnú, t.j. hodnotí sa, či by sudca zaujatý mohol byť).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam, so zreteľom na jeho štatút, či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného.

Z posudzovanej žiadosti obvineného vyplýva, že jej dôvodom boli trestné oznámenia na obhajkyňu JUDr. K. a jej príbuzenský vzťah k sudcovi okresného súdu JUDr Rastislavovi Kreslovi.

JUDr. E. K. podaním doručeným okresnému súdu 14. decembra 2015 oznámila, že dňa 8. decembra 2015 vypovedala plnomocenstvo klientom A. V. a Z. Š. v ich trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 7 Tk/3/2015, z dôvodu podľa § 22 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, nakoľko sa medzi advokátom a klientom narušila nevyhnutná dôvera (č. 2727).

Najvyšší súd poznamenáva, že podanie trestného oznámenia na konajúceho sudcu, účastníkov konania alebo jeho zástupcov vo všeobecnosti automaticky nezakladá dôvod, pre ktorý by sudca mal byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, pretože každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a zisťovať, či existuje zákonný dôvod podľa § 31 Trestného poriadku. Námietka zaujatosti, uplatnená účastníkom konania voči sudcovi, ktorý prejednáva a rozhoduje vec, nemôže sa zakladať na hypotézach, domnienkach alebo subjektívnych pocitoch účastníka.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že obvinený A. V. podával trestné oznámenia, sťažnosti a vyjadrenia k rozhodnutiam súdu v priebehu celého trestného konania.

Tak isto je nepochybné, že sudca JUDr. Rastislav Kresl bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a jeho manželka obhajkyňa vypovedala plnú moc na zastupovanie obvinených (č.l. 2727).

Čo sa týka vyslovenej námietke zaujatosti sudcov Prom. práv. Kusého a JUDr. Batisovej, Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte (§ 32 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku).

V týchto súvislostiach je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Analýzou námietok zaujatosti, ktoré predložil obvinený V. a námietok dvoch sudcov okresného súdu, možno dospieť k názoru, že obvinený bez relevantných dôvodov namieta aj sudcov, ktorí sa na rozhodovaní v jeho trestnej veci v skutočnosti nepodieľajú. Zákonným sudcom, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom po vylúčení sudcu JUDr. Kresla, je Prom. práv. Kusý. Z obsahu námietok zaujatosti podľa názoru najvyššieho súdu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by boli dôvodom pre záver o neexistencii objektívnej nestrannosti konajúceho sudcu.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu splnené neboli. A preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 10. februára 2016

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová